

ravalo na ono isto na što i s hijeroglifima Egipćana. Njima su <tj. hijeroglifima>, zbog različitih svojstava životinja i biljaka, označavali različite naravi drugih stvari. Ne smije ih se koriti, ako su je, odhranjeni na matematici, ἐντραφέντες¹⁸, promicali, kad se, kako Filopon piše, Aristotel u 1. knjizi *Analitike* hvali jer je trudeći se veoma oko matematike, njihove nazive: ὄρος, σχῆμα – krajnjeg pojma i figure, učinio simbolima dijelova suda i silogizma. Tome se mogu dodati oni abecedni simboli krajnjih pojmova uzeti od geometara kojima je cijelu vještinu dokazivanja, ne manje nego što su učinili pitagorovci brojevima i ostalim simbolima druge znanosti, učinio vrlo tamnom, možda čak i iz istog nastojanja kao i pitagorovci, da ne bi bilo kome iz puka postali jasni. Za tim je išao po <vlastitoj> volji.

Smatram da uistinu nije nimalo istinito ono što Aristotel tvrdi na već navedenom mjestu: »Smatrali su da su njihova počela – počela svih bića.« I opet: »Mislili su da su elementi brojeva elementi svih bića.« Nisu, naime, mislili da su brojevi u uobrazilji počela stvari i, ako su mislili da su neki brojevi počela bića, mislili su na druge nego što su to ovi kojima brojimo; to su oni koje isti Aristotel također izriče: »Brojevi su u cjelokupnoj prirodi prvi.« Takav je broj onaj *tetraktis* kojeg su nazivali izvorom vječne prirode: »Tako po onom koji je našoj duši dao tetraktis, izvor vječne naravi.«

Poznavali su takve brojeve i obožavali su ih Aristotelovi prijatelji Filopon i Simplicije. On, naime, u komentarima 1. knjige *O duši*, u 68. komentaru mnogo sjajnog piše o tim brojevima. Budući da je to preopširno da se sve ovamo prepíše, [310] navest ću po najvažnijim poglavljima: ἀριθμούς μὲν οὖν ἐκάλουν τὰ εἶδη

¹⁸ Usp. ARIST. *Metaph.* 985b.25